

ТАНИЛЦУУЛГА

“Эрчим хүч-4 төсөл” буюу “Мандалговь-Арвайхээр чиглэлийн 220 кВ-ын 2 хэлхээт 287км урт цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцын өргөтгөх төсөл”-ийн тухай

Нэг. Төсөл хэрэгжүүлэх хэрэгцээ, шаардлага

Архангай, Өвөрхангай, Баянхонгор аймгууд Төвийн бүсийн нэгдсэн сүлжээнээс Эрдэнэт-Булганы цахилгаан дамжуулах агаарын шугамаар дамжуулан хэт урт, алдагдал өндөр цахилгаан эрчим хүчээр хангагдаж байгаагаас эрчим хүчний хангамж хүрэлцээгүй, өвлийн оргил ачааллын үед хэрэглэгчдийг эрчим хүчээр хязгаарлах нөхцөл байдал үүсээд байна. Мөн тус өндөр хүчдэлийн шугамын тулгууруудын насжилт хэтэрснээс хамаарч байгалийн аюулт үзэгдлийн үед 9 аймгийн 72 сумын 50,719 хэрэглэгч болон 6,068 аж ахуйн нэгж гэрэл, цахилгаангүй болдог.

“Эрчим хүч-4 төсөл” буюу “Мандалговь-Арвайхээр чиглэлийн 220 кВ-ын 2 хэлхээт 287 км цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцын өргөтгөх төсөл”-ийг хэрэгжүүлснээр дээр дурдсан аймгуудын хэрэглэгчид 2 талын найдвартай цахилгаан эрчим хүчээр хангагдаж, хэт урт шугамын төгсгөлд үүсэх хүчдэлийн уналтаас бүрэн ангижирч, иргэдийн амьдрах ая тухтай орчин бүрдэж, жижиг, дунд үйлдвэрлэл хөгжих үндэс болох юм.

Хоёр. Төслийн санхүүжилтийн хэмжээ, нөхцөл, хамрах хүрээ

- Төсөл хэрэгжүүлэгч: Эрчим хүчний яам
- Төсөл хэрэгжих хугацаа: 2026–2031 он /5 жил/

• Төслийн санхүүжилт: “Эрчим хүч-4” төслийг Олон улсын сэргээн босголт, хөгжлийн банк /ОУСБХБ/-аас олгох 78 сая ам.долларын зээлийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэхээр төлөвлөөд байна. Тус банкнаас санал болгож буй зээлийн хөрөнгө нь баталгаат овернайт санхүүжилтийн хувьсах хүү /SOFR/ дээр 1.42 хувийн нэмэгдэлтэй, 5 жил үндсэн төлбөрөөс чөлөөлөгдөх, 25 жилийн хугацаанд эргэн төлөлт хийх нөхцөлтэй бөгөөд үйлчилгээний шимтгэл зээлийн дүнгийн 0.25 хувьтай тэнцүү байна.

• Төслийн хамрах хүрээ: Төслийн барилга угсралтын ажил нь Дундговь аймгийн төв Мандалговь, Өвөрхангай аймгийн төв Арвайхээр хотуудыг хамарна.

Гурав. Бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт туссан байдал

“Эрчим хүч-4 төсөл” буюу “Мандалговь-Арвайхээр чиглэлийн 220 кВ-ын 2 хэлхээт 287км урт цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцын өргөтгөх төсөл” нь дараах бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт туссан буюу нийцэж байгаа болно. Үүнд:

• “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого: Эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэлүүд “8.Цахилгаан станцуудыг өргөтгөж, цахилгаан дамжуулах

агаарын шугам, дэд станц, шинэ эх үүсвэрийг барьж, цахилгаан эрчим хүчээр дотоодын хэрэгцээг бүрэн хангасан байна”;

- Шинэ сэргэлтийн бодлого: Эрчим хүчний сэргэлт – “2.1. Эрчим хүчний эх үүсвэр, дамжуулах, түгээх шугам сүлжээг шинээр барьж байгуулан хүчин чадлыг өргөтгөн нэмэгдүүлж, эрчим хүчний үйлдвэрлэл, хангамжийн найдвартай байдлыг дээшлүүлнэ”;

- Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр: “3.3.3.29. Багануур-Чойр чиглэлийн 220 кВ, Мандалговь-Арвайхээр чиглэлийн 220 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцыг барьж, Сайншанд-Цагаан суварга чиглэлийн 220 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцын төслийн бэлтгэл ажлыг хангана”.

Дөрөв. Төслийн хүрээнд хийгдэх ажил, хүрэх үр дүн

Төслийн хүрээнд шинээр “Мандалговь-Арвайхээр” чиглэлийн 287 км урттай 220 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, “Өвөрхангай” 220/110/35 кВ-ын дэд станц болон одоо байгаа дэд бүтцэд шинэ шугам дэд станцыг холбох 110 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, мөн одоо байгаа “Баянхонгор”, “Арвайхээр” дэд станцыг өргөтгөх ажлууд багтана.

Дээрх ажлууд хийгдсэнээр бүс нутгийн 50,000 гаруй хэрэглэгчдийн цахилгаан эрчим хүчний хангамжийн найдвартай ажиллагаа дээшилнэ. Мөн Шинэ Хархорум хот, Өвөрхангай, Баянхонгор, Архангай болон баруун аймгуудад төлөвлөж буй хөгжлийн хөтөлбөрүүд хэрэгжих нөхцөлийг эрчим хүчний хангамжаар бүрэн хангах боломж бүрдэх юм.

Тав. Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэлтэй нийцсэн байдал

Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.4 дэх заалтад зааснаар Засгийн газрын өрийн нэрлэсэн дүнгээр илэрхийлэгдсэн үлдэгдэл нь тухайн жилийн оны үнээр тооцсон дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 60 хувиас хэтрэхгүй байхаар хуульчлагдсан. Монгол Улсын эдийн засаг 2026-2028 оны хооронд харгалзан 5.7 хувь, 6.3 хувь, 6.5 хувиар тус тус өсөж, Монгол Улсын 2026 оны төсөв, 2027-2028 оны төсвийн төсөөлөлд тусгагдсан гадаад зээлийн хөрөнгийг авч ашиглах тохиолдолд нэрлэсэн дүнгээр илэрхийлэгдсэн Засгийн газрын өрийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь 2026 онд 40.2 хувь, 2027-2028 онуудад 40 орчим хувьтай байхаар тооцоологдсон. Ингэснээр дунд хугацаанд Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан Засгийн газрын өрийн тухай төсвийн тусгай шаардлага болон дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн хязгаарыг хангахаар байна.